

A man in a light blue hoodie and tan pants walks past a building entrance. To the left, a broom and a child's tricycle are leaning against the wall. The building has a dark door with a 'D' sign above it. The Kela logo is in the top right corner.

Kela®

Almmolaš ássandoarjja

Oanehaččat ja čielgasit | 2024
Yleinen asumistuki | Pohjoissaame

Sisdoallu

Doarjja ássangoluide	3
Gii sáhtta oázžut almmolaš ássandoarjaga?	4
Maidda ássangoluide sáhtta oázžut doarjaga?	7
Olugo sáhtta oázžut almmolaš ássandoarjaga?	8
Ohcan ja máksin	16
Ná Kela bálvala	19

Doarjja ássangoluide

Sáhtta oázžut Kelas almmolaš ássandoarjaga, jos dus leat unnán bođut.

Almmolaš ássandoarjja lea dárkkuhuvvon veahkin ássangoluide.

Dán gihppagis mitaluvvo, guđelágan dáhpáhusain sáhtta oázžut almmolaš ássandoarjaga.

Gihppagis mitaluvvo maiddái, man olu sáhtta oázžut ássandoarjaga.

Gihppaga loahpas gávdno diehtu das, mo almmolaš ássandoarjja ohccojuvvo.

Gihpa mitala jagi 2024 dilis.

Lassidieđut nehtas ja telefonna bokte

Kela doarjagiin mitaluvvo sámegillii čujuhusas
www.kela.fi/davvisamegiella

Almmolaš ássandoarjagis mitaluvvo dárkilabbot
Kela suomagielat siidduin
www.kela.fi/yleinen-asumistuki

Jos dus leat jearaldagat, sáhtta ringet bálvalannummirii
020 692 210

Gii sáhttá oažžut almmolaš ássandoarjaga?

Álmmolaš ássandoarjja sáhttá máksojuvvot ovttaskas olbmui dahje borramušgázzái, mas leat máŋga olbmo.

Borramušgázzi dárkkuha olbmuid, geat ássat fásta seamma visttis. Dábálaččat borramušgázzi lea náittosbárra, rabaslihttobárre dahje bearaš. Maiddái okta olmmoš sáhttá leat borramušgázzi.

Sáhttát oažžut almmolaš ássandoarjaga, jos ásat

- láigovisttis
- iežat oamastanvisttis
- iežat bearašviesus
- ássanvuogavuođavisttis
- oasseoamastanvisttis.

Kelas sáhttá oažžut ássamii maiddái ealáhatoažžu ássandoarjaga, studeantta ássanlasi dahje soaldátdoarjagii gullelaš ássandoarjaga. Dát doarjagat leat ovdanbuktojuvvon sierra gihppagiin.

Dábálaččat sáhttát oažžut dušše ovttá ássama doarjaga ain hávil.

Maidda ássangoluide sáhtát oažžut doarjaga?

Sáhtát oažžut ássandoarjaga ovdamearkka dihte čuovvovaš ássangoluide:

- **láigovisti:** láigu ja čáhce- ja liggengolut
- **iežat oamastanvisti:** vástta, visteloana reanttut ja čáhce- ja liggengolut
- **iežat bearašviessu:** giddodaga dikšungolut ja visteloana reanttut
- **ássanvuogitvuodavisti:** geavahanvástta, visteloana reanttut ja čáhce- ja liggengolut
- **oasseoamastanvisti:** láigu ja čáhce- ja liggengolut.

Čáhcemáksu ja liggengolut dohkkehuvvojit ássangollun, jos mávssát daid sierra láiggu dahje vástaga lassin. Čáhcemáksun dohkkehuvvojit 20 euro mánotbajis ovttá olbmo guovdu.

Liggengollun dohkkehuvvojit 46 euro mánotbajis, jos borramušgáccis lea ovttaskas olmmoš. Jos borramušgázzái gullet mánga olbmo, liggengoluide lasihuvvojit 16 euro juohke lassiolbmo nammii.

Jos ásat bearašdálus, ássangollun dohkkehuvvojit dikšungolut nappo čáhce-, ligger- ja eará bearašviesu golut. Dohkkehuvvon dikšungoluid sturrodát lea meroštallojuvvon lágas.

Jos dus lea visteloatna, ássangollun dohkkehuvvo 73 proseantta dahjege measta golbma njealjatoassi loana reanttuin.

Olugo sáhtát oažžut almmolaš ássandoarjaga?

Ássandoarjja sáhttá leat eanemustá 80 proseantta dahjege njeallje viđátoassi ássangoluin. Nuba mávssát ieš ássangoluin álot unnimustá 20 proseantta dahjege ovttá viđátoasi.

1.4.2024 rájes ássandoarjja sáhttá leat eanemustá 70 proseantta ássangoluin. Dan maŋŋá mávssat ieš álo unnimustá 30 proseantta iežat ássangoluin.

Ássandoarjja ii goittotge máksojuvvo buot ássangoluin, baicce lágas meroštallojuvvon dohkkehuvvon ássangoluin.

Lágas meroštallojuvvojit maidđái eanemusássangolut dahjege stuorimus ássangoluid euromearri, man vuodul sáhttá oažžut ássandoarjaga.

Jos du ássangolut mannet badjel eanemusássangoluid, sáhttá oažžut ássandoarjaga eanemustá eanemusássangoluid vuodul.

Eanemusássangoluide váikkuhit sihke visttis ássi ollesolbmuid ja mánáid mearri ja vistti sajádatgieldda.

Vistti sajádat

Gielddat leat juhkkujuvvon njeallje sierra jovkui ássama hatti vuodul.

Vuosttas jovkui gullá dušše Helsset.

Nuppi jovkui gullet

- Espoo
- Kauniainen
- Vantaa.

Goalmát jovkui gullet

• Hyvinkää	• Lahti	• Riihimäki
• Hämeenlinna	• Lappeenranta	• Roavenjárga
• Joensuu	• Lohja	• Seinäjoki
• Jyväskylä	• Mikkeli	• Sipoo
• Järvenpää	• Nokia	• Siuntio
• Kajaani	• Nurmijärvi	• Tampere
• Kerava	• Oulu	• Turku
• Kirkkonummi	• Pori	• Tuusula
• Kouvola	• Porvoo	• Vaasa
• Kuopio	• Raisio	• Vihti.

Njealját jovkui gullet buot eará gielddat, muhto ii Álánd.

Iežas joavkun leat Álándda gielddat.

Helsset gullá 1.4.2024 rájes seamma jovkui go Espoo, Kauniainen ja Vantaa. Dan maŋŋá joavkkut leat dušše golbma.

Ovdamearkkat

Ovdamearkkaid euromearit leat fámus 1.4.2024 rájes.

Máijjá ássá okto láigovisttis Helssegis.
Son máksá láiggu 800 euro mánotbajis.
Okto ássi eanemusássangollun sáhhtá Helssegis
dohkkehit 563 euro mánotbajis.
Máijjá ássandoarjja rehkenasto dalle 563 euro vuodul
iige su máksán 800 euro láiggu vuodul.

Duommá ássá okto vuolleláigolažžan Giemas.
Son máksá láiggu 291 euro mánotbajis.
Okto ássi ássangollun sáhhtá Giemas
dohkkehit eanemustá 394 euro mánotbajis.
Duommá ássandoarjaga mearri rehkenasto
láiggu dahjege 291 euro vuodul danin,
go láiggu mearri ii mana badjel eanemusássangoluid.

Vuodđoiežasvástu

Ovdal go loahpalaš ássandoarjja lea dieđus,
ássangoluin geahpeduvvo vuodđoiežasvástu.

Vuodđoiežasvásttu mearrái váikkuhit

- borramušgácci ollesolbmuid ja mánáid mearri
- borramušgácci bruttobođut mánotbajis.

Bruttobođut leat bođut,
main ii leat gessojuvvon vearru.

Mađi stuorat bođut leat,
dađi stuorat lea iežasvástuoassi.
Jos bođut leat hui smávvát,
vuodđoiežasvástu ii leat ollenget.

Bođut

Ássandoarjaga mearrái váikkuhit

- dienasbođut (ovdamearkan bálkábohtu)
- kapitálabođut (ovdamearkan láigobođut ja seasttuid reanttut)
- mánggat sosiáladoarjagat (ovdamearkan bargomárkandoarjja, oahpporuhta, ealáhagat ja buohcuvuodabeaiveruhta).

Ássandoarjaga mearrái eai váikkuhit

- dihto doarjagat (ovdamearkan áigái-bohtindoarjja, mánáidruhta, oahpporuđa fuolaheaddjibajádus dahje oapmahašdikšundoarjja)
- oahppoloatna
- borramušgácci vuolleahkásaš máná bođut
- deivvolaš bođut (ovdamearkka dihte árbi dahje skearjka).

Galggat almmuhit buot bođuidat ássandoarjjaohcamušas.

Kela oažžu dieđu dutnje máksojuvvon bálkkáin
maidái bohtoregistaris.

Muitte almmuhit Kelai,
jos du bođut lassánit dahje geahppánit.

Dienasboahhtogeahpádus

Dienasboahhtogeahpádus dárkkuha dan, ahte juohkehaš borramušgázzái gullelaš olbmo oktiirehkenaston dienasboađuin geahpeduvvojit 300 euro mánotbajis.

Kela ii nappo váldde vuhtii dan supmi, go dat rehkenastá ássandoarjagii váikkuheadđji boađuid meari.

Dienasboahhtogeahpádus sáhttá dahkkojuvvot bálkáboađuin, ealáhusdoaimma boađuin ja eanandoalu boađuin.

Bálkágeahpádus ii dahkko šat 1.4.2024 rájes, go láhka rievdá. Dan maŋŋá buot boađut váikkuhit ássandoarjagii.

Oaččut lasi dieđu boađuid váikkuhusas ássandoarjaga mearrái Kela neahttasiidduin.

Mo doarjaga mearri rehkenastojuvvo?

Ássandoarjja rehkenastojuvvo ná:

Ássangoluin geahpeduvvo vuos vuoddoiežasvástu.

Ássandoarjja lea 80 proseantta báhcán supmis.

1.4.2024 rájes ássandoarjja lea 70 proseantta supmis.

Sáhtát árvvoštallat Kela neahttasiidduin rehkenastiin, man olu sáhtát oažžut ássandoarjaga.

www.kela.fi/laskurit

Ovdamearka

Ovdamearkka euromearit leat fámus 1.4.2024 rájes.

Jovnna ássá okto láigovisttis Turkus.
Vistti láigu lea 700 euro mánotbajis.
Jaakko sisabohtun lea oahpporuhta,
mii lea 279,38 euro mánotbajis.
Danin go Jovnna boadut leat smávvát,
vuodđoiežasvástu ii leat.

Jovnna ássangollun sáhtta dohkkehit
eanemustá 447 euro mánotbajis.
Ássandoarjaga mearri rehkenastojuvvo
eanemusássangoluid mielde.
Dat ii rehkenasto Jovnna máksán láiggu dahjege 700 euro vuodul.

Jovnna ássandoarjja lea
70 proseantta eanemusássangoluin
nappo $447 \text{ euro} \times 0,70 = 312,90 \text{ euro}$ mánotbajis.

Jovnna máksá ássamis ieš $387,10 \text{ euro}$ mánotbajis
($700 \text{ euro} - 312,90 \text{ euro} = 387,10 \text{ euro}$).

Ohcan ja máksin

Oza almmolaš ássandoarjaga nehtas:

www.kela.fi/neahtas

Dárkkis ohcamušas,
mat čuvvosat galget leat mielde.
Maiddái čuvvosiid sáhtta sáddet nehta bokte.

Sáhtát ohcat doarjaga maiddái skoviin,
man oaččut Kela doaimmahagain ja nehtasiidduin:

www.kela.fi/skovit

Kela poastačujuhush lea

Kela

PL 10

00056 KELA

Sáhtát dikšut eanáš Kela-áššiid maiddái telefovnnas.

Ássandoarjaga sáhtta oažžut máhccevaččat
1 mánotbaji áiggis.

Jos háliidat oažžut doarjaga ovdamearkka dihte odđajagimánu
rájes, ohcamuš galgá leat Kelas ovdal guovvamánu loahpa.

Go Kela lea giedahallan du ohcamuša,
oaččut ruoktot mearrádusa.

Mearrádusas mitaluvvo doarjaga mearri,
ákkastallamat ja máksinbeaivi.

Oaččut mearrádusa maiddái dalle,
jos dutnje ii leat miedihuvvon doarjja.

Kela máksá almmolaš ássandoarjaga du kontui
mánotbaji 1. bänkobeavve.

Jos háliidat, Kela sáhtta máksit ássandoarjaga
maiddái njuolggá láigoaddái.

Kela dárkkista ássandoarjaga jagi gaskkaid.
Ássandoarjja sáhtta dárkkistuvvot juo árabui,
jos du eallindilli nuppástuvvá.

Almmut, jos du dilli nuppástuvvá

Jos du eallin nuppástuvvá,
dat sáhtta váikkuhit Kela doarjagiidda, maid don oaččut.
Nuppástus sáhtta guoskat ovdamearkan ássama,
boaduid, bargama dahje bearraša.

Muitte almmuhit nuppástusain Kelai.

Sáhtát dahkat dan nehtas, telefovnnas dahje doaimmahagas.

Dus lea ovddasvástádus iežat bealis sihkkarastit,
ahte Kelas leat rivttes dieđut.

Dalle dutnje máksojuvvon doarjaga mearri lea riehta.

Jos mearrádusas lea feaila

Jos leat dan oaivilis, ahte Kela mearrádusas lea feaila,
sáhtát ohcat nuppástusa mearrádussii.

Oaččut mearrádusa mielde rávvagiid das,
mo nuppástus ohccojuvvo.

Jos dus leat jearaldagat, váldde vuos oktavuodá Kelai.

Nehtas sáhtát

- ohcat doarjagiid
- sáddet čuvvosiid
- dárkkistit iežat ohcamuša dili
- sáddet dieđuid
- almmuhit nuppástusain
- heaittihit doarjaga.

Kela davvisámegillii

Davvisámegielaht neahttasiiddut:
www.kela.fi/davvisamegiella

Davvisámegielaht gihppagat:

■ **Almmolaš ássandoarjja**

Áigái boahhtandoarjja

Bargguhisvuohta

Buohcan ja doaimaváttolašvuođadoarjagat

Ealáhagat ja eará ealáhatoažžu doarjagat

Mánnábearrašat

Olgoriikkain Supmii dahje Suomas olgoriikkaide

Studeanttat ja vearjogeatnegasat

Veajuiduhttin

Davvisámegielaht gihppagiid sáhttá čálihit
Kela neahttasiidduin:
www.kela.fi/brosyrat